



Вдячна змія

Польська казка



Колись давно жив в одному селі бідний селянин Бартек. У всіх коні та корови в господі, а в нього — одна сіра качечка, та й та яець не несе, тільки за Бартеком хвостиком бігає і весело кахкає. Бартек качечку любив: то оберемок свіжої травички нарве, то на руках до кришталевого струмка віднесе.

Якось узяв він решето і пішов по соковиту лободу та зелену ряску для своєї пестунки. Йде, насвистує — чи то луна йому відповідає, чи то хтось його передражнює, — аж раптом чує з-під куща ялівцю:

— Бартеку, допоможи!

Нахилився він нижче і бачить: під кущем змія лежить, а на голові у неї корона з крапельок роси, немов діамантова, блищить — не інакше як цариця зміїна.

— Поклади мене в решето, — зашипіла змія, — та он на ту гору винеси — я в боргу не залишуся.





— Винесу, пані царице, — уклонився Бартек, — і нагороди ніякої не треба.

Приніс він змію в решеті, куди вона веліла, а вона з присвистом примовляє:

— Нахилися, Бартеку, нижче! Хочу тобі царську ласку зробити.

Бартек послухався, змія зашипіла, і на нього ніби теплим вітерцем повіяло.

А зміїна цариця мовила:

— Обдарувала я тебе силою чарівною. Ти тепер можеш грозу свистом викликати, скелями вергати. Візьми своє решето і спускайся в долину. Там побачиш військо, на чолі якого — король на буланому коні. Та дивися, про силу чарівну не забудь!

Низенько вклонився Бартек змії та й пішов своєю дорогою. Позаду пролунав тупіт копит, почулося кінське іржання — то король у пурпуровій мантиї на буланому коні скаче, а за ним його військо.

— Ти хто такий? — гукнув король до селянина.

— Бартек, добрий королю!



— Слухай сюди, Бартеку, я втомився і хочу відпочити. Чи є поблизу корчма, де можна переночувати?

— Немає тут поблизу корчми, добрий королю.

— А фільварок?

— І фільварку немає, добрий королю.

— Де ж нам знайти нічліг? Ми неодмінно мусимо відпочити. Це ж не жарт — на війну йдемо!

— Якщо не погребуєте, ласкаво прошу до моєї господи.

Ось в'їжджає король до Бартека у двір і бачить сіру качечку.

— Гей, слуги! — гукнув король. — Я зголоднів! Засмажте оту качку!

Бартек на коліна перед королем упав:

— Добрий королю, не вели мою качку вбивати! У хаті є молоко, хліб, крупи — їжте на здоров'я, тільки качку мою не чіпайте. Я її, рідну, виходив-вигодував, од яструба рятував, од холоду вкривав.

— Як ти, селюче, посмів моїй королівській волі перечити! — зарепетував король. — Гей, слуги, ловіть качку!



Тут і згадав селянин царицю змії та як свисне: король здійнявся в повітря, тільки пурпурова мантия розвівається, солдати осіннім листям за вітром летять. Ось вітер заніс короля на стріху: бідолаха до неї ніби приріс і кричить на повний голос:

— Рятуйте! Допоможіть! Слуги, до мене!

Та ті лише повз нього проносяться, а Бартек знай собі потішається.

— Ну, королю, — каже, — пропав апетит? Дай королівське слово, що качки не торкнешся, я вітер угамую, і ти зможеш на землю спуститися.

— Потрібна мені твоя качка, — простогнав король. — Будь ласкавий, зупини вітер!

Бартек свиснув, вітру як не бувало, а король уже кричить:

— Гей, слуги! В'яжіть нахабного селянка, а качку на вечерю смажте!

— Отак ти королівського слова тримаєш! Ну, постривай! — сказав Бартек і засвистів.

Заблискали блискавиці. Загуркотів грім. Заходила ходором земля. Ще трохи — і небо на короля та його слуг упаде.